

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/136/2022
Identifikačné číslo spisu: 1118204002
Dátum vydania rozhodnutia: 24.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1118204002.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloletého, t.č. plnoletého: N. H., narodený dňa XX.S. XXXX, bytom: I. Č.. XX, XXX XX H., zastúpený opatrovníkom: Úradom práce sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, Odbor sociálnych vecí a rodiny, Oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, so sídlom: Vázovova č. 7/A, 816 16 Bratislava, dieťa rodičov, otca: V. N. H., narodený dňa XX.N. XXXX, trvalý pobyt: I. Č.. XX, XXX XX H., bydlisko a adresa na doručovanie: G. Č.. XX, XXX XX H., zastúpený právnym zástupcom: Mgr. Peter Arendacký, advokát, so sídlom: Železničarska č. 13, 811 04 Bratislava, matky: V. Z.. I. H., rodená S. N., narodená XX.Z. XXXX, trvalý pobyt a bydlisko: I. Č.. XX, XXX XX H., zastúpená právnym zástupcom: JUDr. Pavol Torňoš, advokát, so sídlom: Tomášikova č. 50/D, 831 03 Bratislava, v konaní o návrhu matky (navrhovateľka) na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému t. č. plnoletému N. H., narodenému dňa XX.XX.XXXX, o dovolaní otca (osoba, ktorá je povinná platiť výživné) proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 16. februára 2022 č.k. 20CoP/180/2020-1222, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 16. februára 2022, č.k. 20CoP/180/2020-1222 vo výroku II. a vec v r a c i a Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Dovolanie o d m i e t a proti výroku I. rozsudku Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 16. februára 2022 č.k. 20CoP/180/2020-1222.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozhodol tak, že: I. zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 12. decembra 2019, č.k. 3 P/31/2018-1097 (ďalej „súd prvej inštancie“) vo výroku o výživnom tak, že „otec je povinný platiť výživné na plnoletého N. H., nar. XX.XX.XXXX v sume 200,- € mesačne, počnúc dňom 01.03.2018 do 07.05.2021 k rukám plnoletého syna a výrokom II. rozhodol, že zročné výživné na plnoletého N. H. za obdobie od 01.03.2018 do 07.05.2021 vo výške 5.745,15 € je otec povinný zaplatiť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám plnoletého N.“.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 12.12.2019 rozhodol, že „I. Maloletý N. H., nar. XX.XX.XXXX (ďalej len „maloletý“), sa na čas do rozvodu manželstva, zveruje do osobnej

starostlivosťou matky, II. Zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok bude matka, III. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého sumou 200,- Eur mesačne vždy k 15. dňu v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 01. 03. 2018 IV. Zročné výživné na maloletého za obdobie od 01.03.2018 do 01.12.2019 vo výške 2100,- Eur je otec povinný zaplatiť v mesačných splátkach vo výške 50,- Eur, ktoré je povinný platiť vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky spolu s bežným výživným. Styk otca s maloletým súd neupravuje“. V odôvodnení výroku o výživnom uviedol skutkové zistenia, že otec od 01. 03. 2018 platí na maloletého mesačné výživné k rukám matky vo výške 100 Eur. Na plnoletého syna I. V. H., ktorý ešte študuje na strednej škole, platí rovnako od 01. 03. 2018 mesačné výživné vo výške 100 Eur. Matka vyčíslila priemerné mesačné výdavky na odôvodnené potreby maloletého spolu vo výške 595 Eur. Výdavky sú v odôvodnení rozsudku špecifikované. Opatrovníčka maloletého navrhla na čas do rozvodu rodičov maloletého zveriť do osobnej starostlivosti matky. Už v čase podania návrhu mal maloletý skoro 17 rokov a dňa XX.XX.2019 sa stane plnoletým. Maloletý prejavil vôľu žiť s matkou tým, že s ňou stále býva. S otcom mal maloletý dobrý vzťah. Ich vzťah sa zhoršil, keď otec od 04. 04. 2018 dal odpojiť v byte elektriku a plyn a maloletý bol práve v období prípravy na prijímacie pohovory na strednú školu. Opatrovníčka navrhla otcovi uložiť povinnosť výživné vo výške 200 Eur mesačne, tak ako to uložil otcovi i tunajší súd v rozvodovom konaní.

3. Odvolací súd poukázal na to, že otec si ako nadštandard platí zdravotnícke ošetrovanie v spoločnosti ProCare vo výške 309,- € mesačne, taktiež si hradí vysokú školu s ročným poplatkom vo výške 1.000,- €, a to napriek tomu, že už jednu vysokú školu otec má vyštudovanú. Celkový životný štandard otca svedčí o tom, že má dostatok finančných prostriedkov na to, aby hradil výživné na svojho plnoletého syna vo výške 200,- € mesačne. Odvolací súd spolu so súdom prvej inštancie zohľadnil skutočnosť, že otec prispieva na syna aj úhradou bývania vo výške cca 65,- €, a teda celkové výživné spolu predstavuje spolu 265,- €.

4. Vzhľadom na to, že otec prispieval v rozhodnom období dobrovoľne formou úhrady bývania plnoletému synovi nebolo potrebné samotným výrokom určiť vyššiu sumu, ako sumu vo výške 200,- € mesačne. Pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti určenej súdom prvej inštancie boli zohľadnené všetky skutočnosti, ktoré boli rozhodné pre jej určenie. Vzhľadom na to, že z bežného výživného sa stalo už výživné zaostalé (s poukazom na právoplatnosť výroku o rozvode manželstva) bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti zmeniť. Rovnako bolo potrebné zmeniť výrok o zaostalom výživnom, keďže medzičasom nadobudol právoplatnosť výrok o rozvode manželstva bolo potrebné určiť zaostalé výživné za obdobie 01.03.2018 do 07.05.2021 t. j. do času právoplatnosti výroku o rozvode manželstva. Súd prvej inštancie zistil, že otec bol za obdobie od 01.03.2018 do 01.12.2019 povinný doplatiť zročné výživné vo výške 2.100,- € (z dôvodu, že otec platil mesačne výživné vo výške 100,- €). A teda za zostávajúci čas odvolací súd vypočítal zročné výživné za obdobie od 01.12.2019 do 07.05. 2021 t.j. 18 mesiacov a 7 dní t.j. $200 \times 18 = 3.600,- \text{ €} + 200/31 = 6,45 \text{ €} \times 7 \text{ dní} = 45,15 \text{ €} + 2.100,- \text{ €}$ t. j. spolu sumu vo výške 5.745,15 €, ktorú je otec povinný zaplatiť plnoletému synovi do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Odvolací súd preto výrok týkajúci sa zročného výživného s poukazom na zmenu skutočného stavu veci zmenil, pričom vychádzal z nezmeneného skutočného stavu veci a otca zaviazal na úhradu aktuálne dlžného výživného. Odvolací súd súčasne uviedol, že predmetom konania bolo posúdenie iba zaostalého výživného na plnoletého N. za obdobie od 01.03.2018 do 07.05.2021. V prípade, ak má plnoletý syn N. za to, že je potrebné jeho vyživovaciu povinnosť určiť do budúcnosti t.j. počas obdobia, pokiaľ nebude schopný sám sa živiť, musí si takýto návrh o určenie výživného voči otcovi podať na príslušnom súde sám. V rámci nového konania o určenie výživného potom môžu byť zohľadnené aj skutočnosti týkajúce sa zmeny bývania plnoletého N. a jeho zvýšených výdavkov. Odvolací súd nezdôvodnil zmenu zročnosti zaostalého výživného.

5. Proti rozsudku podal otec (osoba povinná platiť výživné) v zastúpení advokátom včas dovolanie z dôvodu uvedeného v § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Namietal, že opatrovníčka maloletého navrhla na čas do rozvodu rodičov zaviazat' otca platiť výživné maloletému vo výške 200 eur bez toho, aby to nejakým spôsobom odôvodnila na základe akýchkoľvek skutočností k takejto výške výživného dospela. Ďalej namietal, že Krajský súd pri rozhodovaní sa dopustil nasledujúcich pochybení: Po vydaní rozsudku súdu prvého stupňa maloletý N. nadobudol plnoletosť a preto bolo potrebné, aby ohľadom určenia výšky výživného na čas do právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva t.č. plnoletý N. s týmto konaním súhlasil, keďže dosiahnutím plnoletosti sa mohol už stať riadnym účastníkom tohto konania. Výzva súdu bola doručená dňa 31.01.2022 (č.l.

1183). N. H. na výzvu súdu reagoval e-mailom zo dňa 27.01.2022. Podanie N. H. je urobené v elektronickej podobe bez autorizácie. Keďže však ide o úkon vo veci samej, bolo potrebné, aby toto podanie včítane príloh bolo doručené súdu v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu, a to v lehote 10 dní t.j. 06.02.2022 (§ 125 ods. 1a2 CSP). Keďže elektronické podanie zo dňa 27.01.2022 s prílohami nebolo súdu doručené v písomnej podobe, súd na toto podanie nemohol prihliadať a mal bezodkladne rozhodnúť o odvolaní.

6. Ďalej namietal, že matka N. podnikala ako realitný maklér. Súd nezohľadnil jej príjmy. Matka N. dňom 01.03.2018 skončila živnosť a súdy neskúmali dôvody tohto konania. Ďalej opísal okolnosti svojho odchodu zo spoločnej domácnosti. Namietal, že súd nesprávne chápe zmysel daňového bonusu. Zákonodarcia poskytnutie daňového bonusu viaže na vyživované dieťa a nie na to, aby rodič mal vyšší zisk a použil ho na svoje potreby. Tento vyšší príjem má slúžiť na výživu a potreby dieťaťa. Preto pochybili súdy ak daňový bonus nezohľadnili ako pokrýva potreby dieťaťa. Rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné aj v časti, ktorou zmenil splatnosť zaostalého výživného po splátkach na jednorázovú úhradu v lehote 30 dní, a to bez toho, aby došlo k zmene skutkového stavu veci. Prečo tak odvolací súd rozhodol v odôvodnení rozsudku neuviedol. Rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné aj z toho dôvodu, že nie je z neho zrejmé, ako súd zohľadnil, že otec má vyživovaciu povinnosť aj voči druhému plnoletému synovi I. V. H.. Z rozsudkov súdu nie je zrejmé, že ak zaplatí otec výživné na obe deti vo výške stanovenej súdom, aká časť peňazí bude slúžiť potrebám otca a či životná úroveň bude zodpovedať jeho spoločenskému postaveniu a životnej úrovni detí. Za pochybenie oboch súdov považuje aj tú skutočnosť, že náklady otca na starostlivosť o zdravie (vzhľadom na jeho vek) a zvyšovanie kvalifikácie považovali za luxus a nezohľadnili tieto náklady pri stanovovaní výšky výživného. Pritom je zrejmé, že zachovanie zdravia mu umožní pokračovať v práci a udržať si tak doterajší príjem a prispievať potrebnou čiastkou na výživu detí. Ak odíde zo zamestnania pre zlý zdravotný stav je nepochybné, že dôjde k zníženiu výživného na deti. Rovnako je to aj so zvyšovaním kvalifikácie. Ľuďom vo veku blízkom dôchodku pomôže udržať si miesto v zamestnaní ak majú vyššiu kvalifikáciu ako mladší uchádzači o zamestnanie. Súdy pochybili aj v tom, že pri rozhodovaní nezohľadnili, že N. H. mohol zabezpečovať svoju výživu peniazmi zo svojho finančného majetku, ktorý bol napr. v roku 2018 vo výške 12 560,- € (č.l. 611) hoci to bolo ich povinnosťou (R 52/1964 č.l. 969-970). Tým, že sa súdy touto skutočnosťou nezaoberali, rozsudky nie sú dostatočne odôvodnené a tým nepreskúmateľné. Dovolateľ navrhoval, aby dovolací súd v súlade s § 449 ods. 3 CSP zmenil napadnuté rozhodnutie a sám vo veci rozhodol (s poukazom, že N. H. nepristúpil do konania) alebo dovolaním napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že otec maloletých detí dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), podľa § 447 písm. f) CSP odmietol dovolanie smerujúce proti výroku I. (ktorým odvolací súd zmenil výrok o výživnom) , pretože nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi. Súčasne dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné proti výroku II. napadnutého rozsudku (zaostalé výživné) . Dovolací súd preto napadnutý rozsudok vo výroku II. zrušil podľa § 449 ods.1 CSP a podľa §450 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie pre nepreskúmateľnosť dôvodov zmeny splatnosti zaostalého výživného po splátkach na jednorázovú úhradu v lehote 30 dní v napadnutom rozhodnutí.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

1. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

2. Preskúmaním veci dovolací súd zistil, že podľa rozsudku súdu prvej inštancie zročné výživné na maloletého za obdobie od 01.03.2018 do 01.12.2019 vo výške 2100,- Eur bol otec povinný zaplatiť v mesačných splátkach vo výške 50,- Eur, vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky spolu s bežným výživným. Odvolací súd uložil otcovi (osobe povinnej platiť výživné) povinnosť zaplatiť zaostalé výživné formou jednorazovej úhrady do 30 dní. Dovolateľ túto skutočnosť namietal s tým, že

takúto zmenu odvolací súd neodôvodnil. Dovolací súd preskúmal odôvodnenie napadnutého rozhodnutia a zistil, že k výroku II. napadnutého rozsudku nie sú uvedené dôvody tejto zmeny. Ide o podstatnú okolnosť, pretože vzhľadom na zistené majetkové pomery dovolateľa súd prvej inštancie povolil plniť zročné výživné v splátkach po 50 eur. V tejto časti dovolací dôvod podľa § 420, písm. f) CSP bol naplnený. V ostatných častiach je rozsudok odvolacieho súdu jasne a zrozumiteľne odôvodnený a priznaná výška výživného 200 € nie je zjavne excesívna pri zistenom skutočnom stave veci odvolacím súdom .

3. Pokiaľ išlo o tvrdenú procesnú vadu, že po vydaní rozsudku súdu prvého stupňa maloletý Juraj nadobudol plnoletosť a preto bolo potrebné, aby ohľadom určenia výšky výživného na čas do právoplatnosti rozsudku o rozvoде manželstva t. č. plnoletý N. s týmto konaním súhlasil, dovolací súd konštatuje, že nešlo o podanie vo veci samej, ktoré by muselo mať formálne náležitosti návrhu na začatie konania. Išlo o vyjadrenie súhlasu účastníka pri nadobudnutí plnoletosti. Podľa základných princípov civilného mimosporového konania vyjadrených v čl. 7, prvá a druhá veta CMP „ úkony účastníkov konania sa posudzujú s prihliadnutím na ich obsah. Formálne pochybenie možno namietat' iba vtedy, ak by bol pri správnom procesnom postupe dosiahnutý iný výsledok konania“. Dovolací súd preto konštatuje, že nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420, písm.f) CSP.

4. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.